

פרשת תרומה תשע"ח – למה ה' מבקש שנבנה לו בית?

1. **שמות כה:** דבר אל בני ישראל וייקחו לי תרומה ... **ועשו לי מקדש** ושכנתי בתוכם. **שמות רבה לד:** בשעה שאמר הקב"ה למשה עשה לי משכן, התחיל מתמיה ואומר: כבודו של הקב"ה מלא עליונים ותחתונים והוא אומר עשה לי משכן?! ועוד היה מסתכל ורואה ששלמה עומד ובונה בית המקדש שהוא גדול מן המשכן, ושלמה אומר (מלכים א ח, כז): 'כי האמנם ישב אלוקים על הארץ?! הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך - אף כי הבית הזה אשר בניתי?!'

אברבנאל פתיחה לפרשתנו: בעניין השולחן ולחם הפנים שעליו, מה היה הצורך במצווה הזאת לשום י"ב חלות על השולחן ולבונה בתוכם, ושלא יאכל אדם מהם כל השבוע עד היום השביעי - האם היה זה לצורך גבוה?! והלא ה' יתברך אינו צריך אליו כי הוא הנותן לחם לכל בשר?

ברכות ל, א: היה עומד בחוץ לארץ יכוון את ליבו כנגד ארץ ישראל ... היה עומד בארץ ישראל יכוון לבו כנגד ירושלים ... היה עומד בירושלים יכוון לבו כנגד בית המקדש ... היה עומד בבית המקדש יכוון לבו כנגד בית קדשי הקדשים היה עומד בבית קדשי הקדשים יכוון לבו כנגד בית הכפורת.

2. **אברבנאל פרשת ויקהל:** הנה תמצא שזכרה התורה חמש פעמים, פעם בכלל ופעם בפרט, מלאכת המשכן וכליו ... והרי הוא **כפל ומותר ברור?**

ליקוטי שיחות טז/461: רש"י אינו מפרש כלום על האריכות והכפלות בפרשיות המשכן, משום שפירש כבר בפרשת חיי שרה אודות החזרה פעמיים על סיפור הליכת העבד להביא את רבקה: "יפה שיחתן של עבדי אבות מתורתן של בנים, שהרי פרשה של אליעזר כפולה בתורה והרבה גופי תורה לא ניתנו אלא ברמיזה". וכך יש לומר בענייננו, שמפני **חביבות** המשכן, חוזרת התורה שוב ושוב.

3. **מורה נבוכים ג, מז:** כל הכוונה במקדש שתיווצר **התפעלות** בלב הפונה אליו ושיפחד ויירא, כמו שאמר: 'ומקדשי תיראו'.

רש"י לא, יח: אין מוקדם ומאוחר בתורה, **מעשה העגל קודם לציווי מלאכת המשכן ימים רבים**, שהרי ב"ז בתמוז נשתברו הלוחות וביום הכפורים נתרצה ה' ולמחרת התחילו בנדבת המשכן.

ספורנו לא, יח: מפני מה לא הושג התכלית שיעד האל יתברך במתן תורה ... באמרו 'מזבח אדמה תעשה לי בכל המקום אשר אבא אליך' עד **שהוצרך לעשות משכן?** והודיע שקרה זה בסיבת **רוע בחירת ישראל** [בחטא העגל] ... שהמה המרו והשחיתו דרכם ונפלו ממעלתם.

4. **רמב"ן ויקרא ח, א:** על דרך הישר **נצטווה משה במלאכת המשכן קודם למעשה העגל** וכשנתרצה לו הקב"ה והבטיחו שישרה שכינתו, ידע מעצמו שמצוות המשכן במקומה עומדת וציווה לישראל.

ליקוטי שיחות ג/904: זה היה החידוש של המשכן והמקדש: מצד אחד היה להם מקום מסוים ומוגבל, וכך ההגבלה של היריעות, הקרשים והאדנים, וכך לכלי המשכן היו מידות וגבולות מדויקים שאסור היה לחרוג מהם. וביחד עם זה היה נראה **בגלוי לעיני בשר** כיצד המדידות הופכות להיות למעלה מהגבלה, חיבור של גבול ובלי גבול ביחד. כך מספרת המשנה על העשרה ניסים שנעשו בבית המקדש ובפרט בתוך קודש הקודשים, כאשר מקום הארון לא היה מן המידה... בכך מובן לשון הכתוב: 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם' - בתוך כל אחד מישראל. כאשר יהודי עושה 'מקדש' מהחפצים הגשמיים שלו, מקיים מצוות ומביא קדושה אל תוך חפצי הרשות - הקב"ה שוכן בתוכו.

בבא בתרא כה, ב: אמר רבי יצחק: הרוצה שיחכים - ידרים ושיעשיר - יצפין, וסימניך שלחן בצפון ומנורה בדרום [ושולחן ולחם הפנים עליו רומז לפרנסה, ואילו אור המנורה רומז לחכמה].

ספר חרדים בפרק דברי כבושין: המאכסן מלך בביתו כמה מכבד הבית ומרביצו, ולבבות בני ישראל שהם ביתו יתברך, ראוי לכבדן מכל אבק ועפר - הרהורי עבירות ומחשבות בטלות ... ובפרט הכעס שהוא א-ל זר בל יראה ובלי ימצא בלבו.